

به نام تک متخصص هستی

موضوع:

تاریخچه پیدایش و توسعه ایمنی و بهداشت حرفه ای

منتشر شده از:

سایت مرجع متخصصان سلامت، ایمنی و محیط زیست

WWW.HSEEXPERT.COM

تاریخچه پیدایش و توسعه ایمنی و بهداشت حرفه ای

تاریخچه پیدایش و توسعه ایمنی و بهداشت حرفه ای

یکی از نخستین شواهد کنترل مخاطرات کار مربوط به دوران روم باستان به سده دوم پیش از میلاد است. در آن زمان معدنچیان با استفاده از پارچه ای جلو دهان خود را می بستند تا از استنشاق گرد و غبار جلوگیری نمایند. در همین زمینه پزشکان و دانشمندانی چند پا به میان گذاشتند و گام هایی جهت اعتلای تندرستی نیروی کار برداشتند. بعنوان مثال:

نخستین بار سقراط (Hippicratis) در سده چهارم پیش از میلاد مسمومیت کارگران با سرب را تشخیص داد.

پلنی (Plany) در سده نخستین پس از میلاد خطرات سولفور روی را باز شناخت و توصیه کرد که افراد برای جلوگیری از خطرات گردوغبار از ماسک تنفسی استفاده کنند و خود را در کیسه ای بیوشانند.

در سال ۱۴۷۲ النبوگ (Ellenbog) نخستین نشریه بهداشتی در مورد بیماریها و آسیب های شغلی را در بین معدنچیان انتشار داد. او همچنین در مورد سمیت منواکسیدکربن، جیوه، سرب و اسید نیتریک مطالبی نگاشت.

در سال ۱۵۵۶ پزشکی بنام اگریکولا (Agricola) برای کارگران معادن و بیمار یهای آنها مطالعاتی انجام داد و حاصل مطالعات خود را در کتابی منتشر نمود.

در سال ۱۵۶۷ پزشکی از سوئیس به نام پاراسلوس (Paracelsus) کتابی در مورد بیماریهای شغلی معدنچیان و فلزکاران نگاشت.

نخستین کتاب معتبر در طب در سال ۱۷۰۰ به سویل رامازینی (Ramazzini) که او را پدر طب کاری مینامند منتشر شد. او نخستین فردی بود که به پزشکان توصیه کرد در ضمن پرسش هایی خود از بیمار، پیشه او را نیز جویا شوند زیرا مکن است ارتباطی نزدیک میان شغل فرد و بیماری وی وجود داشته باشد. او مطالعاتی با ارزش بروی معدنچیان و کیمیاگران، شیشه سازان، آهنگران و دباغان انجام داد.

پس از انقلاب صنعتی (در نیمه دوم سده هیجدهم) صنعت و فناوری (تکنولوژی) رشد چشمگیری یافت اما برخلاف بهبود وضع زندگی، افزایش سطح تولید و راحت تر شدن کارها، که ناشی از پیشرفت علمی و فنی بود، مشکلات و گرفتاریهای بسیاری برای انسان بوجود آمد و سبب شد که انسان معاصر در معرض خطرات و تهدیدهای بی شماری قرار گیرد که از آنجمله می توان به بیما ریها و حوادث ناشی از کار و کهولت های زودهنگام که در اثر شرایط نامطلوب کاری ایجاد می شوند، اشاره کرد.

پیدایش چنین معضلات نیاز شدید و اساسی به فراگیری و رعایت اصول ایمنی و بهداشت کار را نمایان ساخت و انسان را بر آن داشت تا در صدد چغاره جویی بنیادی برآید و برای حفظ نیروی انسانی و تأمین تندرستی ایمنی و بهداشت آن تدابیری بیندیشد و با مسئله بگونه ای علمی و نهادین برخورد کند. بدین ترتیب نظام علمی نوینی به نام بهداشت حرفه ای روبه تکامل گذاشت. امروز این علم تمام مسائل گوناگون پزشکی، بهداشتی و ایمنی را در بر میگیرد.

امروزه بهداشت حرفه ای بدین صورت تعریف می شود:

علم و هنر پیشگیری از اثرات سوئی که در طرز کار، محیط کار و خصلت کار وجود دارد و سلامت شاغل را به خطر انداخته و باعث ایجاد بیماری های حرفه ای، مسمویت های شغلی و حوادث ناشی از کار می شد. کمیته مشترک سازمان بهداشت جهانی (W.H.O) و سازمان بین المللی کار (I.L.O) که در سال ۱۹۵۳ در ژنو تشکیل شده اهداف بهداشت حرفه ای را چنین ترسیم نمودند:

الف) تأمین، حفظ و ارتقای سطح سلامت جسمانی و روانی و اجتماعی کارکنان در هر پیشه ای که هستند؛

ب) پیشگیری از بیماریها و حوادث ناشی از کار؛

ج) انتخاب کارگر یا کارمند برای محیط و شغلی که از نظر جسمانی و روانی توانایی انجام آن را دارد و یا بطور اختصار تطبیق کار با انسان و در صورت عدم امکان، تطبیق انسان با کار.

سازمان بین المللی فعال در زمینه بهداشت حرفه ای

الف - سازمان بین المللی کار (International Labour Office (I.L.O)

تاریخچه پیدایش و توسعه ایمنی و بهداشت حرفه ای

وظایف این سازمان در سال ۱۹۴۴ در کنفرانس فیلادلفیا مورد تصویب فرا رگرفت و سازمان موظف گردید در کشور

های جهان مصوبات کنفرانس را پیگیری کند:

- ۱- اشتغال برای تمام افراد و افزایش سطح زندگی؛
 - ۲- به کار گماردن کارگران در مشاغلی که با قابلیت های آنها متناسب باشد؛
 - ۳- ایجاد امکانات و تسهیلات لازم برای آموزش کارگران؛
 - ۴- ایجاد امکانات پیشرفت و ترفی برای عموم مردم بطور عادلانه از نظر دستمزد، سختی کار و شرایط کار؛
 - ۵- ایجاد همکاری مطلوب بین کارگران و کارفرمایان؛
 - ۶- حمایت از سلامت کارگران در کلیه مشاغل؛
 - ۷- فراهم نمودن تسهیلات رفاهی کودکان و مادران؛
 - ۸- توسعه بیمه اجتماعی برای عموم کارگران و تأمین درمان پزشکی کامل؛
 - ۹- فراهم نمودن غذا و مسکن مناسب و تسهیلات فرهنگی و تفریحات سالم؛
 - ۱۰- ایجاد امکانات یکسان برای آموزش کارگران
- کشور ایران از نخستین سال تشکیل سازمان بین المللی کار، یعنی از سال ۱۹۱۹ عضو آن سازمان گردیده و در سال ۱۹۴۵ برای نخستین بار هیئت نمایندگی کاملی از جانب ایران در کنفرانس بین المللی کار شرکت کرده و با تأسیس وزارت کار، روابط بین سازمان و ایران، فعال تر گردید.

ب) سازمان بهداشت جهانی (W.H.O) World Health Organization

سازمان بهداشت جهانی یک سازمان غیر سیاسی می باشد که به سازمان ملل متحد وابسته است و مرکز آن در ژنو قرار دارد. اساسنامه آن از تاریخ هفتم آوریل ۱۹۴۸ به اجرا گذاشته شده و به همین جهت این روز به نام روز بهداشت جهانی نامگذاری گردید.

هدف از تشکیل سازمان بهداشت جهانی دستیابی مردم به بالاترین سطح سلامت می باشد. هدف فعلی سازمان بهداشت جهانی دستیابی همه مردم جهان به سطحی از سلامت است که به آنها امکان می دهد در سال ۲۰۰۰ از نظر اقتصادی و اجتماعی زندگی باروری داشته باشد. فعالیتهای سازمان بهداشت جهانی بطور خلاصه به شرح زیر میباشد:

۱- پیشگیری و مبارزه با بیماری های خاص؛

۲- توسعه خدمات جامع بهداشتی؛

۳- بهداشت خانواده؛

۴- بهداشت محیط زیست؛

۵- آمارهای بهداشت؛

۶- پژوهشی های زیست - پزشکی ؛

۷- اطلاعات و انتشارات بهداشتی

ج) سازمانهای ایمنی و بهداشت حرفه ای

سازمانهای بسیاری به ویژه در امریکا درگیر مسائل ایمنی و بهداشت شغلی می باشند. برخی از این سازمانها به شرح زیر می باشند:

ج- سازمان ایمنی و بهداشت حرفه ای

Occupational Safety and Health Administration

این سازمان تأکید زیادی بر معیارهای ایمنی و بهداشت در محیط های کار دارد و دارای بیمارستان های دولتی و خصوصی زیاد است. این سازمان معیارهایی در مورد عوامل خطرناک مانند سروصدا، جیوه، آزبست، و اکسید اتیلن ارائه نموده است. این سازمان در مورد بازرسی بیمارستان های دولتی و خصوصی زیاد است. این سازمان در مورد بازرسی محیط کار جدول های تهیه کرده که می توان به طور روزانه محیط کار را بازرسی نمود. همچنین این سازمان دارای مراکز مشاوره ای است که در تمام صنایع خدماتی را ارائه می کنند.

تاریخچه پیدایش و توسعه ایمنی و بهداشت حرفه ای

ج-۲- مرکز تحقیقات ملی ایمنی و بهداشت حرفه ای

National Institute for Occupational Safety and Health (NIOSH)

این مرکز تحقیقات زیادی در مورد خطرات ناشی از عوامل زیانآور در محیط کار انجام می دهد و معیارهای جدیدی را پیشنهاد می نماید. این مرکز با توجه به درخواست کارگران و کارفرمایان، بررسی و تحقیقات را در محیطهای کار انجام می دهد. البته تفاوت این مرکز با سازمان ایمنی و بهداشت حرفه ای (OSHA) این است که تنها معیارها و طرح های کنترلی را پیشنهاد می کند و قدرت اجرایی ندارد.

ج-۳ انجمن ملی حفاظت در برابر آتش سوزی

National Fire protection Association (NFPA)

این انجمن در امریکا قرار دارد و در مورد حفاظت در برابر آتش و وسایل مورد نیاز، آرایه روش می نماید و انتشاراتی نیز در این زمینه دارد که از جمله یک مجله ماهانه می باشد.

تشکیلات و خدمات ایمنی و بهداشت حرفه ای در ایران

سازمانهای دولتی مسئول در امر بهداشت حرفه ای و حفاظت صنعتی یا مجری برنامه های بهداشت حرفه ای بوده، یا عهده دار نظارت بر انجام امور مربوط به بهداشت و حفاظت صنعتی و یا اینکه مسئول آموزش کارکنان فنی مورد نیاز کشور می باشند.

الف) وزارت کار و امور اجتماعی

در مردادماه سال ۱۳۲۵ وزارت کار و امور اجتماعی تشکیل وقانون موقت کار به تصویب رسید و در سال ۱۳۳۷ قانون کار با اصلاحاتی بصورت قطعی تصویب گردید و به مورد اجرا گذاشته شد. قانون کار دفعات زیاد تغییر کرده و اصلاح شد و نهایتاً در سال ۱۳۶۹ قانون کار جدید به وسیله مجمع تشخیص مصلت نظام جمهوری اسلامی ایران تصویب شد.

با توجه به ماده ۵۸ قانون کار، وزارت کار و امور اجتماعی مسئول حفاظت و ایمنی در محیط کار و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی عهده دار بهداشت و درمان کارگران گردیده اند. اجرای وظایف مربوط به

ایمنی و حفاظت صنعتی مندرج در قانون کار در وزارت کار و امور اجتماعی برعهده اداره کل بازرسی کار می باشد.

اداره کل بازرسی کار دارای چند اداره تابعه به شرح زیر می باشد که هر یک وظایف خاص خود را دارند:

۱- اداره بهداشت کار

۲- اداره میزان های کار

۳- اداره نظارت و هماهنگی کار

(ب) سازمان تأمین اجتماعی

با توجه به قانون تأمین اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی عهده دار بیمه و تعاون کلیه کارگران در موارد زیر می باشد:

۱- حوادث ناشی از کار و بیماری های شغلی؛

۲- حوادث و بیماریهای غیرشغلی، ازدواج، بارداری و زایمان؛

۳- ازکارافتادگی، بازنشستگی و فوت

۴ یکی از زیرمجموعه های این سازمان اداره بهداشت صنعتی می باشد که مهمترین فعالیتهای آن به شرح زیر خلاصه می گردد:

۱- معاینه کارگرانی که با مواد زیان آور تماس دارند؛

۲- اجرای اصول بهداشتی (سالم سازی محیط کار، پیشگیری از بیماریهای شغلی، آموزش کارگران)؛

۳- بازرسی از کارگاههای صنعتی؛

۴- بررسی همه گیری شناختی حوادث شغلی

(ج) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی:

در این وزارتخانه، اداره کل بهداشت حرفه ای مسئول امور اجرایی و گروههای بهداشت حرفه ای در دانشکده های بهداشت، مسئول امور آموزشی و تربیت کارکنان فنی بهداشت حرفه ای می باشد.

تاریخچه پیدایش و توسعه ایمنی و بهداشت حرفه ای

عوامل زیان آور در محیط کار

عوامل زیان آور در محیط کار به شش گروه به صورت زیر تقسیم میشوند:

- الف) عوامل فیزیکی زیان آور مانند صدا، ارتعاش، گرما، سرما، روشنایی، فشار، پرتوها و ...
- ب) عوامل شیمیایی زیان آور مانند مواد و شیمیای سمی که برخی بیماری ها و مسمویت های شغلی را سبب می شوند.
- ج) عوامل زیست شناختی زیان آور شامل ویروسها، باکتری ها، انگل ها، ریکتاریاها، و قارچ ها
- د) عوامل ارگونومیک زیان آور مانند وضعیت نامطلوب بدنی در هنگام کار، وارد شدن فشار بیش از حد بر روی اندامی خاص، نبود تناسب جسمانی و روانی میان انسان و کار
- ه) عوامل روانی شامل: خستگی مفرط، تحمیل مسئولیت بیش از حد، جلوگیری از ترقی کار، طولانی مدت در انزوا، اختلافات خانوادگی و
- و) عوامل مکانیکی: به کلیه اعمال و شرایط غیرایمن در محیط کار اطلاق می شود که موجب بروز حوادث ناشی از کار می شوند.
- هر یک از عوامل یاد شده اگر از حد تحمل فیزیولوژیک بدن انسان پیش گیرند، عوارض و صدمه هایی ایجاد خواهند نمود.
- در بهداشت حرفه ای عمده کوشش ها بر شنا سایی و ارزیابی این عوامل اندازه گیری آنها و در صورت نیاز کنترل آنها می باشد.

استاندارد سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای

(سری ارزیابی ایمنی و بهداشت حرفه ای OHSAS 18000)

پس از گذشت چندین سال از مطرح شدن نیاز به الگویی جهت مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای انتشار استاندارد BS 8800 در سال ۱۹۹۷ تا حدودی این نظر تأمین شد.

گرچه BS 8800 راهنمایی برای اجرا و پیاده سازی یک سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای (OH&S) می باشد ولی بمنظور تصدیق و اخذ گواهینامه طراحی نشده و چنین خواسته ای را برآورده نمی نماید.

این خواسته موجب شد تا بسیاری از شرکت های گواهی دهنده و سایر گروههای مرتبط الگوهایی را براساس BS 8800 طراحی کنند. تفاوت و تداخل بین این الگوها موجب شد تا در نهایت هیچیک از آنها نتوانند بطور کامل اهداف موردنظر سازمانها را برآورده نمایند.

در سال ۱۹۹۸ کمیته ای متشکل از انستیتو استاندارد بریتانیا، شرکت های اصلی گواهی کننده انگلستان و سایر سازمان های بین المللی استاندارد تشکیل شد که هدف آن تهیه و تدوین استاندارد واحد بود.

سری ارزیابی ایمنی و بهداشت حرفه ای Occupational Health and Safety

Assessment Series (OHSAS 18001) حاصل یکی شدن الگوهای قبلی بوده و استاندارد قابل ممیزی و اخذ گواهینامه می باشند. این استاندارد همچنین برای سازمان ISO بعنوان ابزار و پایه ای جهت تدوین استاندارد بین المللی در این زمینه به کار می رود.

درواقع OHSAS 18000 در پاسخ به نیاز فوری سازمان ها به یک استاندارد سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای که به و سیله آن بتوانند سیستم مدیریت خود را مورد ارزیابی و تأکید قرار دهند، تدوین شده است. استاندارد جدید به دو بخش تقسیم شده OHSAS 18000 که شامل مشخصاتی می باشد که براساس آنها گواهی کسب می شود و OHSAS 18002 که راهنمایی جهت پیاده سازی یک سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای می باشد.

ساختار OHSAS 18001 مانند سایر مدل های متداول سیستم های مدیریت مشتمل بر شش بخش می باشد:

۱- نیازمندیهای عمومی

۲- خط مشی ایمنی و بهداشت حرفه ای

تاریخچه پیدایش و توسعه ایمنی و بهداشت حرفه ای

۳- طرح ریزی

۴- اجرا و عملیات

۵- بررسی و اقدام اصلاحی

۶- بازنگری مدیریت

در واقع ساختار استاندارد OHSAS 18000 سازگار با استاندارد ایزو ۹۰۰۱: ۱۹۹۴ (سیستم مدیریت کیفیت) و ایزو ۱۴۰۰۱: ۱۹۹۶ (سیستم مدیریت زیست محیطی) می باشد تا سازمان ها بتوانند به راحتی سیستم های مدیریت کیفیت، محیط زیست، و ایمنی و بهداشت حرفه ای را با یکدیگر ادغام کرده و سیستم مدیریتی واحدی را ایجاد نمایند.

اخذ گواهینامه OHSAS 18001 برای یک سازمان مزایایی را در پی دارد که از آن جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

نگرشی طرح ریزی شده و مستند در رابطه با سلامت و ایمنی (OH&S)

ساختار روشن و واضح مدیریت (OH&S) که مشخص کننده محدوده مسئولیت ها می باشد؛

افزایش آگاهی و دانش درباره سلامت و ایمنی؛

ایجاد محیط کاری ایمن تر و سالم تر؛

کاهش ریسک حوادث و بیماریهای شغلی

کاهش زمان تلف شده در اثر بیماری و صدمات وارده به کارکنان

رعایت قوانین و مقررات مربوط که موجب کاهش هزینه های صرف شده برای پرداخت خسارات و پرداخت

جریمه های احتمالی می شود.

دریافت گواهینامه

روند دریافت گواهینامه OHSAS 18001 مانند سایر الگوها می باشد یعنی در ابتدا یک بازدید اولیه (پیش

ممیزی) و بررسی سیستم مستندات صورت می گیرد که در صورت وجود مشکل باید اقدامات اصلاحی لازم

انجام گیرند. سپس ارزیابی اصلی انجام شده و ممیزین بدنبال شواهدی عینی برای اثبات تطابق با الزامات مطرح شده و همچنین برآورده شدن اهداف و مقاصد تعیین شده می باشند. اگر در ممیزی اصلی مشکلی وجود داشته باشد کارفرما باید پیش از انجام ممیزی بعدی اقدامات اصلاحی مورد نیاز را انجام دهد در صورت موفقیت گواهینامه OHSAS 18001 به کارفرما داده خواهد شد.

استاندارد OHSAS 18001 برای هر سازمانی که خواستار اعمال موارد زیر باشد کاربرد دارد:

ایجاد یک سیستم مدیریت OH&S برای حذف و یا کاهش ریسک های کارکنان و سایر افرادی که بنحوی در ارتباط با ریسک های OH&S می باشند.

اجرا، نگهداری و بهبود یک سیستم مدیریت OH&S

حصول اطمینان از انطباق با خط مشی OH&S که خود تعیین کرده است.

اثبات این انطباق

دریافت گواهینامه (ثبت سیستم OH&S خود توسط یک سازمان برونی):

تعیین انطباق با این استاندارد و اظهار آن توسط خود سازمان

شرح وظایف کارشناس بهداشت حرفه ای شاغل در کارخانجات

۱- مطالعه و جمع آوری بررسیو تجزیه و تحلیل اطلاعات اولیه موردنیاز جهت سیاستگزاری و برنامه ریزی

ونظارت فنی و اجرای برنامه های سالمسازی محیط کار و انجام مراقبتهای بهداشتی درمانی شاغلین اعم از

اطلاعات پرسنلی، اطلاعات فنی و تکنولوژیک و سایر اطلاعات موردنیاز.

۲- ایجاد هماهنگی درون بخشی و برون بخشی برای جلب مشارکت فعال در اجرای برنامه های بهداشت حرفه

ای با سازمان های ذیربط

۳- ایجاد ارتباط و هماهنگی و مشارکت فعال در برنامه ها با کارشناسان بهداشت حرفه ای مراکز بهداشت

منطقه

تاریخچه پیدایش و توسعه ایمنی و بهداشت حرفه ای

۴- بازدید منظم مطابق با برنامه از قبل تدوین شده از قسمت های مختلف کارگاه و ثبت گزارشات بازدید و انعکاس آنها به مدیریت کارخانه و کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار جهت اطلاع از وضعیت بهداشت حرفه ای و اتخاذ تصمیم نهائی برای رفع مشکلات موجود

۵- شناسائی، نمونه برداری، اندازه گیری و ارزشیابی عوامل زیان آور محیط کار که سلامت جسمی، روانی اجتماعی شاغلین را مورد تهدید قرار میدهد.

۶- بررسی عوامل ارگونومیک محیط کار و ارائه راه حل های مناسب جهت انجام صحیح کار، و یا تغییرات لازم در خط تولید یا فعالیت مورد نظر و ارائه پیشنهادات در خصوص مناسب نمودن ابزار کار و وسائل مورد استفاده و با همکاری متخصصین و مهندسین مرتبط

۷- برنامه ریزی و نظارت در جهت پایش، شناسائی (نمونه برداری، سنجش و ارزشیابی مستمر) عوامل زیان آور بمنظور اجرای حدود تماس شغلی مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

تبصره: در صورتی که کارخانه فاقد دستگاهها/ متخصصین ذیربط جهت پایش عوامل زیان آور و ارزشیابی باشد کارشناس بهداشت حرفه ای موظف است هماهنگی های لازم جهت فراهم آمدن امکانات مورد نیاز از بخش خصوصی یا دولتی جهت این نوع پایش ها بعمل آورد.

۸- ارائه راه حل های فنی و مهندسی، اداری (گردش کار و...) در جهت کاهش مواجهه و تماس شاغلین واحد تولیدی با عوامل زیان آور موجود.

تبصره: اجرای روش های کنترلی پس از بررسی پایش های پیشنهادی مختلف فنی و مهندسی و اعلام خطر نهائی کارشناس بهداشت حرفه ای انجام می پذیرد.

۹- برنامه ریزی و نظارت بر حسن اجرای کلیه ضوابط کمی و کیفی مندرج در آئین نامه تأسیسات کارگاه از نظر بهداشت (باستناد ماده ۱۵۶ قانون کار).

۱۰- بررسی و شناخت و اعلام نظر در خصوص مشاغل سخت و زیان آور قبل یا بعد از تصویب در کمیته کارهای سخت و زیان آور استان در جهت سالم سازی محیط کار

۱۱- درجه بندی هر یک از مشاغل موجود در واحدهای تولیدی جهت اولویت بندی و برنامه ریزی بهداشت حرفه ای و طب کار

۱۲- برنامه ریزی و اجرای برنامه های آموزشی جهت شاغلین، مدیران، سرپرستان و

۱۳- تهیه و تدوین و تنظیم مواد و وسایل کمک آموزشی اعم از زیوستر، پمفلت، مقاله، فیلم، اسلاید و موردنیاز جهت شاغلین کارخانه و سایر گروههای هدف

۱۴- همکاری و شمارکت فعال در برگزاری گردهمائی ها، سمینارها، مرتبط بهداشتی در سطح منطقه ای و محیطی

۱۵- ارائه راه حل های مناسب در جهت رفع نواقص اعلام شده از طرف کارشناسان بهداشت شهرستان منطقه در ظرف مهلت مقرر

۱۶- شرکت فعال در جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و ارسال صورتجلسات مربوط به مرکز بهداشت منطقه و سایر ارگانهای ذیربط

۱۷- بررسی هرگونه تغییر در تکنولوژی خط تولید، مواد اولیه، نهائی یا جابجائی ماشین آلات یا افزایش ظرفیت تولید کارخانه و غیره برای پیشگیری و کنترل هرگونه مواجهه مخاطره آمیز شاغلین با عوامل زیان آور احتمالی و ارائه گزارش لازم به مدیریت

۱۸- شرکت و حضور فعال در فعالیت های مرتبط با طبقه بندی مشاغل بمنظور نظارت بر تطابق کار و کارگر و واگذاری کارهای متناسب به کارگران بالاخص کارگران معلول با توجه به توانائی جسمی و روانی آنان

۱۹- برنامه ریزی، نظارت و فراهم آوردن شرایط لازم برای دسترسی شاغلین به خدمات بهداشتی اولیه (PHC)

۲۰- برنامه ریزی نظارت، پایش و ارزشیابی در جهت نیل به حسن اجرای معاینات کارگری شاغلین واحد تولیدی

تاریخچه پیدایش و توسعه ایمنی و بهداشت حرفه ای

۲۱- برنامه ریزی، نظارت و پایش و ارزشیابی در جهت نیل به حسن اجرای معاینات کارگری شاغلین واحد تولیدی

۲۲- مشاوره با پزشک دوره دیده طب کار در خصوص ادامه بکار فرد و بحث و بررسی و اعلام نتیجه نهائی تبصره : در صورت عدم توافق نظر کارشناسان مسئول بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت شهرستان منطقه قطعی خواهد بود.

۲۳- مطالعه و بررسی و تجزیه و تحلیل علل و منشاء غیبت شاغلین و راههای پیشگیری و کنترل حوادث و بیماریهائی که موجب تعطیل کار یا غیبت شاغلین شده است و ارائه پیشنهادات فنی لازم به مدیریت

۲۴- ثبت صحیح اطلاعات، جمع آوری تجزیه و تحلیل آماری و حداقل تهیه جداول و نمودارهای مربوط به بیماریهای ناشی از کار و اطلاعات مربوط به شرایط بهداشت کار، کارگر و محیط کار و خدمات بهداشتی ارائه شده و اعلام آن به مدیریت واحد تولیدی و مراجع ذیربط

۲۵- اعلام نمود بیماری ناشی از کار ثبت شده به مراکز بهداشت ذیربط مطابق با فرمهای ابلاغ شده

۲۶- بررسی، برنامه ریزی و نظارت بر تهیه و توزیع و کاربرد صحیح وسایل حفاظت فردی

۲۷- نظارت بهداشتی بر کارگران موقت (روزمزد و.....) و ابسته به واحد تولیدی

۲۸- ارائه نظرات و پیشنهادات در جهت ارتقاء برنامه های بهداشت حرفه ای به مرکز بهداشت شهرستان

۲۹- ایجاد هماهنگی و همکاری بین مدیریت واحد تولیدی و مسئول بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت شهرستان در جهت اجرای طرح های پژوهشی و اجرائی های لی و منطقه ای

۳۰- نظارت بر تأمین آب آشامیدنی و بهداشتی و توزیع بهداشتی آن

۳۱- نظارت بر تأمین مواد غذایی سالم و بهداشتی

۳۲- همکاری با دانشجویان و کارآموزانی که از طرف مرکز بهداشت شهرستان معرفی می گردند.

هسته اصلی فعالیت های بهداشت حرفه ای

۱- پیش بینی^۱

پیش بینی خطرها در محیط کار بخش مهمی از مسئولیت کارشناس بهداشت حرفه ای است که باید با بهره گیری از دانش و تجربه خود چگونگی آسیب زائی محیط کار را پیش بینی کند.

۲- تشخیص^۲

تشخیص مشکلات در یک محیط کار جدید نا آشنا، نیازمند است که کارشناس بهداشت حرفه ای اطلاعاتی گسترده در باره فرآیند تولید چیدمان دستگاهها مواد خام مصرفی تولیدشده و گردآوری کنند. بازدید از محل کار برای آشنایی با محیط و فرآیند کار امری حیاتی در مشخص کردن خطرها و عوامل زیان آور است.

اطلاعاتی که باید گردآوری شوند دربردارنده موارد زیر است:

۱- گونه و ترکیب و مقدار مواد شیمیایی مصرفی، میانی، تولیدشده

۲- طراحی فرآیند تولید و مشاغل

۳- منابع پخش آلودگی

۴- طراحی و ظرفیت دستگاه تهویه یا هر روش کنترلی دیگر

۵- روش انجام کار، جای استقرار کارگر نسبت به منبع پخش آلودگی، مدت زمان رویارویی

۶- نظم و انضباط در محیط کار و فرآیند پاکسازی

۳- ارزیابی^۳

برای ارزیابی عوامل زیان آوری که در محیط کار تشخیص داده شده، شیوه های گوناگونی وجود دارد که این شیوه ها بگونه عامل زیان آور، منبع آلودگی، راه تماس و ورود عامل زیان آور به بدن بستگی دارد. به این ترتیب شدت این عوامل و رویارویی کارکنان براساس استانداردهای ACGIH, NIOSH, OSHA تعیین شده آنگاه یافته ها با استاندارد ها مقایسه شده و نتیجه گیری پایانی انجام می شود.

^۱ Anticipation
^۲ Recongnition
^۳ Evaluation

تاریخچه پیدایش و توسعه ایمنی و بهداشت حرفه ای

عوامل زیان آور بیش از اندازه مجاز باشد. انجام اقداماتی برای مدت یا کاهش رویارویی با بسته است.

۴- کنترل

برای رسیدن به اهداف بهداشت حرفه ای که همانا سلامت فرد د رامر کار است باید عوامل زیان آور محیط

کار را کنترل نمائید. مبحث کنترل این عوامل بطور کلی به دو دسته تقسیم می شود:

الف - کنترل پزشکی

ب- کنترل فنی - مهندسی - مدیریتی

الف- کنترل پزشکی

این اقدامات عموماً به شخص کارگر توجه دارد و شامل موارد زیر است

۱- معاینات قبل از استخدام

۲- معاینات دوره ای

۳- معاینات ویژه

ب- کنترل مهندسی

هدف اصلاح محیط کار به طریقی که از وجود عوامل زیان آور جلوگیری و فرد کارگر بدون تهدید خطر بتواند

در آن محیط فعالیت نماید.

۱- کنترلها درمنبع بمنظور حذف عامل زیان آور در محل تولید آن برای این منظور از روشهای زیر استفاده

می نمائیم:

- جایگزینی

- محصور کردن

- جداسازی

- خدمت

تاریخچه پیدایش و توسعه ایمنی و بهداشت حرفه ای

۲- در صورتی که نتوان عامل زیان آور را حذف نمود از اقدامات مدیریتی می توان ارتعاش بیش از حد مجاز کارگران جلوگیری نمود.

۳- در صورتیکه دو روش فوق امکان پذیر نباشد استفاده از وسایل حفاظت فردی در دستور کار می باشد.

